

Държавна сигурност

от Уикипедия, свободната енциклопедия

ДС пренасочва насам. За други значения вижте ДС (пояснение).

Комитетът за Държавна сигурност или съкратено **Държавна сигурност**, **ДС** е българска тайна служба за разузнаване и контраразузнаване съществувала в периода 1925-1990 г. По своята същност КДС, или за краткост ДС, съответства на съветското КГБ (на руски: *КГБ, Комитет государственной безопасности*). Службата е известна сред българското общество (особено след промените от 1989 г.) като репресивния апарат на Българската комунистическа партия^[1].

Почетен знак на Комитета за Държавна Сигурност 1963-1965

Почетен знак на МВР и ДС от 1980 до 1990 г.

Значка „Отличник на КДС“ (1965-1969)

Структура на Държавна сигурност

По период

1925 г.

- Отделение за външна сигурност
- Отделение за вътрешна сигурност

1944 г.

В началото на годината отделенията са:

- Отделение А – борба с нелегалните политически организации
- Отделение Б – външно контраразузнаване
- Отделение В – борба на некомунистическите политически организации
- Отделение Г – връзки с германското разузнаване
- Отделение Д – контрол на печата и легалните сдружения

След 9 септември 1944 г. отдел „Държавна сигурност“ има следната структура:

- Отделение „А“ – за борба с контрареволуцията
- Отделение „Б“ – за контраразузнаване
- Отделение „В“ – дружества и печат
- Отделение „Г“ – картотека и проучване

1946 г.

- Отделение „А“ – външно политическо разузнаване
- Отделение „Б“ – контраразузнаване
- Отделение „В“ – бюро печат и дружества
- Отделение „Г“ – информация и статистика
- Отделение „Д“ – проследяване и проучване

Самостоятелни служби в рамките на отдел „ДС“:

- Служба Картотека и архив
- Следствена служба
- Радиослужба
- Транспорт
- Трудово изправителни селища
- Личен състав
- Вътрешно милиционерско разузнаване
- Затвор

1947 г.

- I-ви отдел: за борба с контрареволуцията
- II-ри отдел: за контраразузнаване
- III-ти отдел: за разузнаване
- IV-ти отдел: следствие, радио-разузнаване и специално снабдяване
- V-ти отдел: охрана
- Отделение „Е“ – за проучване и проследяване
- Отделение „Кадри“

1953 г.

През 1950 г., ДС вече е обособена самостоятелно в системата на МВР. Създадени са самостоятелни отдели:

- I управление: разузнаване
- II управление: контраразузнаване
- III управление: секретно-политическо (за борба с контрареволуцията)
- IV управление: икономическо
- V управление: военно контраразузнаване (ВКР)
- VI управление: транспортно
- VII управление: охрана на правителството
- VIII управление: „Кадри“

Самостоятелни отдели:

- I-ви отдел: следствен
- II-ри отдел: разработка на полицейските архиви
- III-ти отдел: научно-технически
- IV-ти отдел: радио контраразузнавателен
- V-ти отдел: проверка на кореспонденцията (ПК)
- VI-ти отдел: оперативна техника
- VII-ми отдел: външно наблюдение и проучване
- VIII-ми отдел: оперативен отчет
- IX-ти отдел: контраразузнаване във войските, милицията и сред волнонаемния състав на МВР
- X-ти отдел: шифър, дешифриране

КДС при МВР от 1963 г.

- I управление: разузнаване
- II управление: контраразузнаване
- III управление: военно контраразузнаване (ВКР)
- IV управление: техническо
- V управление: „Безопасност и охрана“ (УБО)

Самостоятелни отдели:

- I-ви отдел: следствие
- II-ри отдел: външно наблюдение и проучване
- III-ти отдел: картотека и архив
- IV-ти отдел: шифър, радио-разузнаване, радио-контраразузнаване и радиовръзки

1969 - 1990 г.

- Първо главно управление на ДС (Ш У): разузнаване
- Второ главно управление на ДС (ВГУ): контраразузнаване
- Трето управление на ДС (ВКР): военно контраразузнаване
- Четвърто управление на ДС: техническо (икономическо от 1986)
- Пето управление на ДС (УБО): Управление „Безопасност и охрана“
- Шесто управление на ДС: борба с идеологическата диверсия и противодържавните прояви (от 1967)

Самостоятелни отдели:

- I-ви отдел: следствен (от 1979 година I-ви отдел в Главно следствено управление (ГСУ) на МВР)
- II-ри отдел: външно наблюдение и проучване
- III-ти отдел: картотека и архив
- IV-ти отдел: шифър и радиовръзка
- V-ти отдел: бойна и мобилизационна готовност

Основни управления и самостоятелни отдели на ДС в периода 1944-1990

„Външно политическо разузнаване“

С външното или задгранично разузнаване, в НРБ е натоварена служба в рамките на Държавна сигурност. От 1947 когато външното разузнаване се обособява като самостоятелна служба с ясно изразени цели до 1990 година когато